

Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Úprkova 1

Škola se zaměřením na environmentální výchovu

Školní vzdělávací program školského zařízení – školní družina

Hradec Králové

The logo consists of a green rectangular background. On the left, the letters 'ZŠ' are written in white. To the right, the word 'ÚPRKOVA' is written in a multi-colored font where each letter has a different color: 'Ú' is purple, 'P' is blue, 'R' is yellow, 'K' is red, 'O' is green, and 'VA' is white.

Obsah

1	Identifikační údaje	3
1.1	Předkladatel	3
1.2	Zřizovatel.....	3
2	Charakteristika zařízení	4
2.1	Spolupráce s rodiči	4
2.2	Provoz ŠD.....	4
3	Konkrétní cíle vzdělávání	4
4	Délka a časový plán vzdělávání	4
5	Formy vzdělávání	5
6	Obsah vzdělávání	5
6.1	Vzdělávací oblasti základního vzdělávání.....	5
6.2	Průřezová témata základního vzdělávání	5
6.3	Klíčové kompetence	5
7	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných	6
8	Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	6
9	Popis materiálních podmínek	6
10	Popis personálních podmínek	7
11	Popis ekonomických podmínek	7
12	Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	7
12.1	Hygienické podmínky	7

13	Zveřejnění školního vzdělávacího programu	7
14	Příklady, ukázky, náměty	8
14.1	Člověk a jeho svět	8
14.2	Jazyk a jazyková komunikace	9
14.3	Matematika a její aplikace.....	9
14.4	Informační a komunikační technologie	10
14.5	Člověk a společnost.....	10
14.6	Člověk a příroda	11
14.7	Člověk a kultura	13
14.8	Člověk a zdraví.....	15
14.9	Člověk a svět práce.....	17
15	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	17

1 Identifikační údaje

1.1 Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Úprkova 1

Adresa školy: Úprkova 1, 500 09 Hradec Králové

Jméno ředitele: Mgr.Bc. Petr Lehký

Vedoucí vychovatelka: Olga Falátková

Koordinátor ŠVP: Mgr.Bc. Dagmar Chroboková

Kontakty:

Telefon: 495 262 791

Mobil - ŠD: 731510839

Email: falatkova@zsuprkova.cz

www: www.zsuprkova.cz

Identifikátor školy: 600088901

IČO: 70 886 113

IZO: 117 100 269 (kapacita 80 žáků)

Vydáno dne: 1.9. 2007

1.2 Zřizovatel

Název: Statutární město Hradec Králové

Adresa: ČSA 408, 502 00 Hradec Králové

Kontakty: Vedoucí odboru školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže Ing. Alena Synková

Telefon: 495 707 701

Email: Alena.Synkova@mmhk.cz

2 Charakteristika zařízení

Zařízení ŠD má tři oddělení. Každé oddělení má své vlastní prostory – herny, které jsou umístěny v pavilonu tělesné výchovy. Z přilehlé chodby je možný vstup na školní zahradu a hřiště. Kapacita ŠD činí 80 žáků.

2.1 Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou informováni o chování a práci žáka v ŠD, jsou seznámeni s provozem, vnitřním řádem a činností ŠD. Mají možnost denně hovořit s vychovatelkou. Pokud není určeno jinak, mají rodiče možnost si pro svoje děti přijít kdykoliv v průběhu odpoledního zaměstnání.

2.2 Provoz ŠD

Ráno: 6.¹⁵ – 7.³⁰

Odpoledne: 11.⁴⁰ – 16.¹⁵

V době vedlejších prázdnin a ředitelských dnů je družina otevřená pouze v případě, že se přihlásí alespoň osm žáků.

3 Konkrétní cíle vzdělávání

Vzhledem k tomu, že účastníky vzdělávání ve školní družině jsou zároveň účastníky základního vzdělávání, je přirozeným jednotícím prvkem vzdělávacích cílů Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

V našich podmínkách chceme vést žáky zejména k:

využívání vědomostí a dovedností v praxi, poznávání nového

poznávání sebe sama, vytváření si pozitivní představy o sobě a druhých, projevení empatie

používání otevřené komunikace, spolupráce a tolerance, uplatnění se ve skupině

zdravému životnímu stylu

posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům

citlivému vnímání prostředí i přírody, ekologickému cítění (environmentální výchova – viz. zaměření školy)

4 Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu. Vzhledem ke struktuře školní družiny na naší základní škole jsme tuto dobu stanovili na 3 roky.

5 Formy vzdělávání

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají **formou pravidelných** nebo **příležitostných aktivit** (besedy, výstavy, exkurze, výlety, besídky, divadelní představení, sportovní akce) z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. ŠD zároveň umožňuje žákům přípravu na vyučování.

6 Obsah vzdělávání

6.1 Vzdělávací oblasti základního vzdělávání

Člověk a jeho svět
Jazyk a jazyková komunikace
Matematika a její aplikace
Informační a komunikační technologie
Člověk a společnost
Člověk a příroda
Umění a kultura
Člověk a zdraví
Člověk a svět práce

6.2 Průřezová témata základního vzdělávání

Osobnost a sociální výchova – zejm. Člověk a jeho svět
Výchova demokratického občana – zejm. Člověk a společnost
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – zejm. Člověk a společnost
Multikulturní výchova – zejm. Člověk a jeho svět
Environmentální výchova – zejm. Člověk a příroda
Mediální výchova – zejm. Informační a komunikační technologie

6.3 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence, vyplývající z ŠVP Úprk do života:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Komunikativní kompetence
4. Sociální a personální kompetence
5. Občanské kompetence
6. Kompetence k trávení volného času

7 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných

Integrované žáky lze začlenění do oddělení ŠD za pomoci osobní asistentky.

Pro rozvoj mimořádně nadaných žáků hledáme vhodné zájmové vzdělávací aktivity podporující zejména rozvoj tvořivosti a spolupráce. klademe důraz na odbornou připravenost pedagogických pracovníků a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

8 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

O přijetí žáků do ŠD rozhoduje ředitel školy. Do ŠD jsou přijímáni žáci 1. – 3. ročníku, přednostně žáci zaměstnaných rodičů (žáci rodičů nezaměstnaných a na MD jen do naplnění oddělení, tj. 30 žáků). Rodiče žáka vyplní zápisní lístek s osobními údaji žáka, případnými zdravotními problémy a dále vyplní dobu a způsob odchodu ze ŠD. Jakékoli změny (tedy i ukončení vzdělávání v ŠD) sdělí vychovatelce písemně.

9 Popis materiálních podmínek

Místnosti jsou vybaveny novým nábytkem včetně praktických kulatých stolů a koberce. Ve dvou odděleních je pohovka, televizor a DVD. CD přehrávač je v každém oddělení. Žáci mají možnost výběru z mnoha her, hraček, knih, časopisů, výtvarného a pracovní-technického materiálu. Do budoucna plánujeme vybavit oddělení školní družiny počítačovou technikou.

Školní družina využívá zahradu, hřiště, tělocvičny, knihovnu, cvičnou kuchyňku a v případě nižšího počtu žáků i počítačovou učebnu. Škola, ŠD i ŠJ mají bezbariérový přístup. Na zahradě plánujeme vybudovat dětské a fotbalové hřiště, altánek a nové zázemí pro skladem na sportovní potřeby, náradí a sociálním zařízením. V areálu zahrady chceme vysázet okrasnou zeleň a zpříjemnit tak prostředí nejen našim dětem, ale i veřejnosti, která školní zahradu navštěvuje.

10 Popis personálních podmínek

Pedagogické působení zajišťují plně kvalifikované vychovatelky, které se v průběhu roku vzdělávají v akreditovaných kurzech a samostudiem. Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her). Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, pestrosti a přitažlivosti pro žáky.

11 Popis ekonomických podmínek

V ŠD se vybírá příspěvek. Výše úplaty je stanovena po dohodě se zřizovatelem. Platí se ve dvou splátkách: září-prosinec, leden-červen. Vybrané peníze se využívají na nákup výtvarných potřeb, pracovních-technického materiálu, her, hraček a odměn pro děti a v neposlední řadě se z těchto peněz financuje pitný režim žáků.

12 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Žáci jsou seznámeni s nebezpečím ohrožující jejich zdraví a bezpečnost. Nezbytné je zajistit bezpečnost nejenom fyzickou, ale i sociální a emocionální. Nezbytná je ochrana zdraví dětí před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí. Pro žáky se snažíme vytvářet klidné a příjemné prostředí, ve kterém všichni dodržujeme určená pravidla. Chráníme žáky před šikanou. Podporujeme ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu a vzájemnou spolupráci.

Další informace viz. vnitřní řád školní družiny.

12.1 Hygienické podmínky

Sociální zařízení využíváme v pavilonu TV a při pobytu venku v ŠJ. Oblečení, obuv a převlečení na ven si žáci nechávají v šatnách, aktovky si nosí na chodbu před ŠD (ochrana osobního vlastnictví). Stravování je zajištěno ve školní jídelně, kam přecházíme společně. V ŠJ dbáme na hygienu, slušné chování a stolování.

13 Zveřejnění školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je k dispozici u vedoucí vychovatelky, vedení školy a na [www. stránkách školy](http://www.stránkách školy).

14 Příklady, ukázky, náměty

14.1 Člověk a jeho svět	
Cíl: Cílem je seznámit se s prostředím domova, školy, města a okolí, naší vlasti a vnímat naše začlenění ve světě.	Číslo rozvíjené kompetence
Vyprávíme o své rodině a o domově.	3,4,5
Kreslíme svůj pokoj a dům.	3,4,5
Vyprávíme si o svém městě.	1,2
Pravidelně organizujeme vycházky do okolí.	1,2,5,6
Navštívíme školní knihovnu, kde se naučíme vyhledávat knížky o našem městě.	1,3,5,6
Poznáváme dopravní značky a prostředky.	1,2,6
Povídáme si o hlavním městě.	1,3
Seznámíme se s turistickými značkami.	1,2,3
První třída se seznámí se školní budovou.	1,2
Nakreslíme školu a třídu.	1,4
Vyzdobíme si školní družinu.	1,6
Seznámíme se s pracovníky školy.	1,3
Kreslíme školu, paní učitelku a spolužáka.	2,4
Vyprávíme si o bezpečné cestě do školy.	1,2,4
Seznámíme se s regionálním členěním naší republiky.	1,3
Povídáme si o vývoji života od narození po stáří.	1,3,4
Vzpomínáme na první krůčky do školy.	3,4,5

Vzpomeneme si na prarodiče a vyrobíme pro ně dárky.	1,4,6
Zorganizujeme družinový výlet.	1,3,4,5,6

14.2 Jazyk a jazyková komunikace

Cíl: Vést žáky k všestranné účinné a otevřené komunikaci.	Číslo rozvíjené kompetence
Hrajeme didaktické hry se slovy.	1,3
Řešíme kvízy, křížovky a rébusy.	1,2
Hrajeme společenskou hru Kris-Kros.	2,3
Vymýšlíme říkanky a rýmy.	2,3
Hrajeme slovní fotbal, opakujeme abecedu.	1
V komunikativním kruhu řešíme různé problémy.	2, 3

14.3 Matematika a její aplikace

Cíl: Vést žáky k tomu, aby dokázali aplikovat základní matematické postupy v praxi.	Číslo rozvíjené kompetence
Hrajeme si na obchod.	1,3,4,6
Učíme se hospodařit s penězi.	2
Měříme, vážíme, porovnáváme.	1,2,3

Učíme se v praxi porovnávat větší, menší.	1,2,3
Seřazujeme se podle velikosti.	1,2,3
Hrajeme různé matematické DH.	1,2
Rozvíjíme logické myšlení pomocí her.	1,2
Hrajeme hru BINGO.	1,3
Poznáváme geometrické tvary zrakem i hmatem.	1

14.4 Informační a komunikační technologie

Cíl: Umět vyhledávat potřebné informace na PC.

V případě malého počtu žáků využíváme počítačovou učebnu.

14.5 Člověk a společnost

Cíl: Připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.	Číslo rozvíjené kompetence
Povídáme si o rodině a její důležitosti pro náš život.	3,4
Pojmenováváme příbuzenské a mezigenerační vztahy.	1,3,4
Kreslíme členy rodiny a kamarády.	4
Představujeme formou monologu své nejbližší.	3,4

Zjišťujeme svátky a narozeniny našich nejbližších.	3,4,6
Vyrábíme dárečky k jubileím.	3,4,6
Diskutujeme o právech a povinnostech dětí a zároveň se s nimi seznamujeme.	3,5
Poznáváme společenské mravy.	1,5
Připomeneme si vhodné chování s praktickými ukázkami.	4,5
Vytvoříme si vlastní pravidla soužití ve školní družině.	2,3,4,5
Formou skupinových her upevníme vztahy mezi žáky.	2,3,4,5
Vysvětlíme si důležitost etiky a solidarity.	5
Pobavíme se o národnostních menšinách.	3,5
Popíšeme, jak se k sobě chováme a prodiskutujeme co je správné a co je špatné.	4,5
Formou hry oživujeme naši slovní zásobu kouzelných slovíček.	1,3,4
Besedujeme na téma oslava.	3,6

14.6 Člověk a příroda

Cíl: Cílem je všimnout si změn v přírodě v jednotlivých obdobích, prohloubit znalosti o živé a neživé přírodě, chránit přírodu a životní prostředí.	Číslo rozvíjené kompetence
Pořádáme orientační běh Kocoura Mikeše s přírodovědní tematikou.	1,2,3,6
Den zvířat – pozorujeme a prezentujeme domácí mazlíčky.	1,2,3,4,6

Navštívíme naučnou stezku Česká krajina.	1,3,6
Připomeneme si roční období a co je pro ně charakteristické.	1,2
Uvědomíme si barvy pro roční období.	2,3
Kreslíme přírodu ve čtyřech ročních obdobích.	2,6,1
Kreslíme a povídáme si o jednotlivých činnostech ve čtyřech ročních obdobích.	2,3,6,1
Sbíráme veškerý dostupný přírodní materiál vhodný pro výtvarné a pracovní činnosti.	1,2,3,6
Zhotovujeme í domečky z přírodnin.	2,4,5
Naučíme se poznávat listy, uspořádáme soutěž.	1,2,3
Seznámíme se s různými druhy ovoce a zeleniny.	1,2,3
V průběhu roku sbíráme starý papír.	4,5
Učíme se správnému chování v přírodě.	1,3
Besedujeme o tom, jak lidé prospívají i škodí přírodě.	2,3,4
Navrhujeme, jak chránit životní prostředí.	3,5
Seznámíme se s chováním lidí v chráněné krajinné oblasti.	3,5
Přečteme si zajímavosti o zvířatech z dětských časopisů a encyklopedií.	1,2,3
Naučíme se rozpoznávat zvířata a jejich mláďata, připravíme soutěž Zvířecí rodinky.	1,6
Postavíme si zoologickou zahradu z lega.	2,4,6
Sledujeme kdy odlétají a přilétají tažní ptáci.	1,2,3

Nakreslíme si své zvířátko a uděláme výstavku.	1
Zvířecí pexeso, zahrajeme si hry se zvuky zvířat.	1,2,3
Pečujeme o květiny během roku - pěstujeme je, zaléváme, přesazujeme.	1,2,6
Diskutujeme o tom, jak chránit zvířata i rostliny.	2,3,5
Hrajeme pexeso a kvarteto se zvířaty a rostlinami.	1,2,4

14.7 Člověk a kultura

Cíl: Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city, rozvíjet vnímavost a pozitivní vztahy k lidem.	Číslo rozvíjené kompetence
Navštívíme školní knihovnu, prohlédneme knihy a jejich ilustrace.	1,3,5,6
Prohlédneme si obrazy známých malířů.	6
Prohlédneme a seznámíme se s dětskými časopisy.	1,3,6
Čteme knihy na pokračování.	1,3
Povídáme si nejoblíbenějších knihách a uspořádáme výstavu.	4,6
Přečteme si pohádku a zkusíme ji ilustrovat.	1,2,3,4,6
Zahrajeme si na ilustrátory.	6
Kreslíme a malujeme na dané téma.	6
Procvičíme si básničky a písničky.	1
Vyrábíme Mikuláše, anděla a čerta z papíru.	3,4

Uspořádáme Mikulášskou nadílku.	3,6
Příprava na Vánoční besídku, výzdoba oddělení.	2,3,6
Seznámíme se s vánočními tradicemi a zvyky.	1,3,5,6
Vyrábíme vánoční dárky.	4,6
Ozdobíme vánoční strom.	6
Nacvičujeme koledy.	1,2,3,4,5,6
Zorganizujeme Vánoční besídku.	1,2,3,4,5,
Navštívíme filmové představení v Cinestaru.	6
Zorganizujeme pěveckou soutěž Superstar.	2,3,4,6
Připravujeme se na maškarní karneval, vyrábíme masky.	2,3,4
Maškarní karneval - rej masek, soutěže.	1,2,3,4,5,6
Uspořádáme módní přehlídku.	3,4,5,6
Zorganizujeme kulturní akci Divadlo Děti dětem.	1,2,3,4,5,6
Čteme si o Velikonočních zvycích.	1,3
Vyzdobíme si okna symboly Velikonoc.	5,6
Procvičíme si Velikonoční koledy.	3,6
Upleteme pomlázku z proutí.	2,6
Zhotovíme si výrobky s Velikonoční tematikou.	6

Zpíváme a recitujeme jarní písně. básně	3,6
Vyrábíme čarodějnice z přírodních i jiných materiálů.	6
Slet čarodějnic – soutěžíme, vaříme čarodějnické lektvary.	2,3,4,5,6

14.8 Člověk a zdraví

Cíl: Cílem je seznámit žáky se základními hygienickými, režimovými, zdravotními a stravovacími návyky. Získat poznatky o člověku, poznat své tělo a naučit se chránit své zdraví i zdraví druhých. Pohybem a sportem učíme žáky se otužovat a vhodně relaxovat.	Číslo rozvíjené kompetence
Diskutujeme s dětmi, jak se chovat, abychom předešli úrazům.	3,5
Učíme se správně telefonovat a zavolat první pomoc.	1,2,3,5
Předvádíme si, jak se zachovat, když potřebujeme pomoci.	1,2,3
Naučíme se obvazovat, dezinfikovat, poskytovat jednoduchou první pomoc.	2,3
Seznámíme se s obsahem lékárničky.	1,3
Vyprávíme si, co se nám nebezpečného stalo a jak jsme si poradili.	2,3
Zhlédneme video o úrazech dětí.	1,5,6
Trávíme co nejvíce času na zahradě, na hřišti.	5,6
Soutěžíme v jednotlivých hrách s míčem, lanem a švihadlem.	2,6
Venku hrajeme pohybové hry, cvičíme, soutěžíme ve štafetových závodech.	6
Cvičíme s hudbou.	6

Na hřišti trénujeme atletické disciplíny.	3,4,5
Uspořádáme družinový trojboj.	5,6
Využíváme nářadí v tělocvičně ke cvičení.	5,6
Připomínáme si a vysvětlujeme hygienické návyky s využitím kartiček.	2,3,5
Dodržujeme běžnou denní hygienu	1,6
Otužujeme se častým pobytem venku, vysvětlujeme si jak vhodně zvolit oblečení.	1,6
Učíme se správně odpočívat.	5,6
V družině se změříme a zvážíme.	4,5
Sestavujeme vhodný jídelníček ve skupinkách, kreslíme obrázky.	1
Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny – Kimovy hry – chuťové, hmatové	1,3
Předvedeme si správné stolování.	4,6
Zahrajeme si na zdravotníky.	2,3
Připravíme si ovocný salát.	2,3,5
Vytvoříme si koláž zdravé a nezdravé stravy.	1,2,4
Vyprávíme si o zdravotní prevenci, nemocech a jejich správné léčbě.	1,3
Připomínáme si dodržování pitného režimu.	3,5
Vytvoříme si denní/týdenní plán aktivit.	1,2,3,6
Zorganizujeme fotbalové utkání o zlatý pohár.	2,3,4,5,6

Předvedeme nacvičené sestavy „roztleskávaček“.	2,3,4,5,6
--	-----------

14.9 Člověk a svět práce

Cíl: Systematicky zdokonalovat manuální dovednosti, obohacovat vědomosti o technické poznatky a aplikovat je v praxi. Přípravovat žáky na úkoly, které je v dospělosti čekají.	Číslo rozvíjené kompetence
Pracujeme s různými materiály (papír, kartón, dřevo, textil, plasty, přírodní materiály, modelovací hmoty)	2,3,6
Hrajeme si se stavebnicemi, konstruktivní práce.	2,3,6
Provádíme drobné opravy hraček a vybavení.	1,2,3
Seznamujeme se s elektronikou, výpočetní technikou, audio a videotechnikou.	1,2,3
Udržujeme pořádek v šatnách, odděleních i osobních věcech.	3,4
Připravujeme jednoduché pokrmy.	1,2,6
Besedujeme o tom, čím chceme být.	3,4
Představujeme povolání svých rodičů, prarodičů.	3,4
Hrajeme si na řemeslníky.	3,4
Kreslíme vysněné povolání.	3,4
Návštěva hasičského záchranného sboru.	1,3,4,5,6

15 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Hodnocení a autoevaluace vyplývá z ŠVP Úprk do života.

V Hradci Králové, dne 01.09. 2007

Mgr.Bc. Petr Lehký
ředitel školy

Olga Falátková
vedoucí vychovatelka

Mgr.Bc. Dagmar. Chroboková
koordinátor ŠVP